

міжнародних організацій, шляхом проведення страйків, хакерських атак на системи управління. Учасники таких мітингів виступають під гаслами «Геть глобалізацію економіки, яка перетворилася на інструмент підкорення всього світу інтересам одиниць», «Геть транснаціональним корпораціям, що викачують з країн третього світу природні ресурси та знищують їх екологію», «За надання країнам, що розвиваються допомоги», «За списання боргів» [3, с. 280].

У довгостроковій перспективі представники антиглобалістських рухів накреслюють плани щодо реорганізації та скасування міждержавних заходів та їх організацій, створення альтернативних варіантів ухвалення рішень, скасування економічних та соціальних розбіжностей між країнами.

Таким чином, антиглобалістський рух протягом короткого періоду свого існування став одним із найбільших політичних рухів сучасності, що впливає на хід історії. На сьогоднішній час, це вкрай складне та багатогранне явище, що має тенденцію до росту в кількісному відношенні, прихильники якого постійно розробляють нові форми реалізації своїх цілей.

Список використаних джерел

1. Бузгалин А. В. Альтерглобализм: теория и практика «антиглобалистского движения»/ А. В. Бузгалина. – М.: Едиториал, 2003. – 256 с.
2. Денчев К. Феномен антиглобализма: учеб. пособие/ К. Денчев – М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2005. – 218 с.
3. Трофименко М. В. Антиглобализм та пацифізм проти інтеграційних процесів у сучасному світі/ М. В. Трофименко// Нова парадигма: журнал наукових праць. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. – Вип.65 – С.279– 285

КАРАВАЙЦЕВА О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри соціальних теорій

ПРОБЛЕМИ ПРЕДСТАВНИЦТВА НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В ЗАКОНОДАВЧИХ ОРГАНАХ ВЛАДИ НА ПРИКЛАДІ КРАЇН БАЛКАНСЬКОГО ПІВОСТРОВУ

На початку 2000-х років майже всі постсоціалістичні країни Балканського регіону звернулись до пропорційної виборчої системи. Суттєвою проблемою для постсоціалістичних країн Балканського півострову є надання можливості національним меншинам приймати

участь в формуванні представницьких органів влади. Підвищити можливість участі національних меншин в управлінні державою може встановлення нижчого виборчого порогу. Поріг представництва в законодавчих органах означає мінімальний рівень підтримки, яку партія повинна отримати для забезпечення собі місця в цих органах. Даний поріг прямо впливає на можливість невеликих партій, особливо партій меншин отримати місця в парламенті країни. Деякі країни, такі як Хорватія, Сербія встановили поріг в 5 %, який становить собою мінімальну кількість дійсних голосів, які певна політична партія повинна набрати для взяття участі в розподілі мандатів. Однак, після того, як у 2003 році на виборах до Народної Скупщини в Сербії вперше після проголошення багатопартійності у 1990 році не потрапили дрібні партії, в першу чергу партії національних меншин, в наслідок чого виборчий поріг для національних меншин було скасовано. Тепер політичні партії, що представляють національні меншини Сербії, можуть приймати участь в розподілі депутатських мандатів, не дивлячись на те, що набрали менше 5 % голосів виборців і їм залишається здолати лише природний виборчий поріг [1].

В більшості випадків одномандатна система є корисною для представництва меншин в країнах з компактним мешканням цих меншин. Як приклад експерти приводять Албанію, де на півдні проживає грецька меншість. Якщо меншини розсіяні по всій країні, то залежно від їх чисельності вони не завжди гарантовано матимуть можливість вибрати свого представника, оскільки для перемоги в одномандатному окрузі їм не вистачить достатньої кількості голосів. Перевагою одномандатної системи є те, що вона забезпечує представництво для компактно проживаючої меншості, кандидати прив'язані до виборчого округу, що веде до прямої відповідальності кандидата перед своїми виборцями. Недоліком одномандатної системи вважається те, що вона створює передумови для національних меншин вести компанію лише в своєму власному районі, що може привести до ізоляційного підходу і пропаганди. Одномандатна система може привести до створення округів, в яких виключена змагальність, оскільки завжди обиратимуться представники домінуючого етнічного угруповання [2].

Оскільки більшість країн Балканського півострову можна віднести до поліетнічних держав, то в умовах переходу до правової держави перед ними встає проблема представництва етнічних груп в політичному просторі. Держави, які мають добре організовану систему демократичних політичних інститутів, стійкіші і успішно справляються з конфліктами, особливо з тими, які пов'язані з національними меншинами. Одним з найважливіших призначень державних органів влади, окрім законотворчої, є представництво інтересів громадян країни на державному рівні за допомогою виборів і облік інтересів як можна ширших верств населення при прийнятті тих або інших законодавчих актів. Проте не

всяка електоральна формула здатна однаковим чином врахувати інтереси всіх учасників електорального змагання. В Боснії і Герцеговині система підрахунку голосів виборців була змінена з 2000 року в ході обрання Палати народів Федерації Боснії і Герцеговини, що дало можливість виборцям не голосувати за представника своєї етнічної групи. Був затверджений так званий «відкритий аркуш», що дозволяв виборцям віддавати свій голос як за весь партійний список, так і за окремих кандидатів. Передбачалось, що партії почнуть формувати свої списки не на національному принципі, і що зросте електоральна підтримка помірних кандидатів. Територія Боснії і Герцеговини була розділена на багатоскладні (у національному відношенні) виборчі округи на виборах в законодавчі органи влади; був введений принцип «компенсаційних мандатів», покликаний згладити зростаючу диспропорцію між отриманими голосами і місцями в легіслатурі. На виборах 2002 року виборча комісія Боснії і Герцеговини прийняла рішення розподілити ці мандати між партіями, що не здолали трьох процентний бар'єр, що дало можливість брати участь в політичному процесі малим партіям, зосередженим на рішенні, в першу чергу, економічних, а не етнічних проблем [3].

Необхідно зазначити, що пропорційні системи заохочують партії на створення показних списків кандидатів, що охоплюють всі соціальні шари. Дані системи відносно стійкі до передвиборних махінацій, недобросовісного розподілу і інших форм впливу на результат шляхом маніпуляцій з кордонами округів і є простими як для виборців, так і членів виборчих комісій. Використання обов'язкових багатоетнічних списків, при якому партії вимушені на законній підставі включати представників різних етнічних груп в свої списки у вирашних місцях, є ще одним механізмом включення виборців в партійну політику, який може застосовуватися замість створення чисто етнічних партій. Крім того, пропорційна система може вирішити проблеми представництва етнічних груп, тим самим забезпечити інтереси всіх верств населення багатоетнічних країн.

Список використаних джерел

1. Чурсина Т. И., Орлов А. Г., Ракитская И. А., Половченко К. А., Современные избирательные системы. Вып. 4: Австралия, Венесуэла, Дания, Сербия [Электронный ресурс] Режим доступа: http://www.rcoit.ru/upload/iblock/656/sovremennye_izbiratelnye_sistemi_vipusk_4.pdf
2. Архипова Г. Г. Избирательные системы в полиэтнических государствах [Электронный ресурс]/ Г. Г. Архипова// Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/izbiratelnye-sistemy-v-polietnicheskikhgosudarstvah#ixzz3ftNEAZRM>
3. Соколова Е. Н. Регулирование региональных конфликтов: уроки Боснии. – Космополис. No 2(18) 2007. [Электронный ресурс]/ Е. Н. Соколова// Режим доступа: http://www.intelros.ru/pdf/cosmopolis_2_18_2007/18-5.pdf